

> Retouradres Postbus 20011 2500 EH Den Haag

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
T.a.v. de heer L. Geluk
Nassaulaan 12
2514 JS DEN HAAG

**Directoraat-Generaal
Migratie**

Directie Regie Migratieketen

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Onze referentie
5900779

Datum 9 december 2024
Betreft Reactie op brief met kenmerk TIS/U202400387

Geachte heer Geluk,

Allereerst dank ik u voor uw brief over gemeentelijke exploitatie opvanglocaties (kenmerk TIS/U202400387). In uw brief vraagt u onder meer aandacht voor de kaders van gemeentelijke exploitatie van asielopvang die met de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (hierna: Spreidingswet) mogelijk wordt gemaakt.

Al enige tijd zijn mijn ambtenaren in overleg met de VNG en COA over hoe we uitwerking kunnen geven aan gemeentelijke exploitatie van opvanglocaties. In deze gesprekken zijn de bestaande kaders zoals de spreidingswet de wet COA, de Regeling verstrekking asielzoekers (Rva), de Regeling eigen bijdrage asielzoekers (Reba) en de Europese opvangrichtlijn in acht genomen.

Juridische analyse gemeentelijke exploitatie

Op verzoek van gemeenten is het mogelijk gemaakt dat gemeenten zelf asielopvang kunnen exploiteren. Om tot goede uitvoeringskaders te komen, heb ik in eerste instantie inzicht gegeven in de reikwijdte en de juridische uitwerking van de wetgeving die exploitatie door gemeenten mogelijk maakt. De uitkomsten van deze analyse worden gedeeld door de VNG en andere betrokkenen en we beschouwen de analyse als basis voor de uitvoering van exploitatie door gemeenten. De analyse schept duidelijkheid over de bevoegdheidsverdeling en verantwoordelijkheden die de aanpassing van de wet COA en de Rva mogelijk maakt. We constateren dat de wet mogelijk maakt dat het college van B&W na afstemming met het COA de volledige verantwoordelijkheid voor exploitatie van materiële en immateriële opvang krijgt. Het COA blijft belast met de plaatsing van de asielzoeker. Ook sluit het COA een WA- verzekering en zorgverzekering af voor de asielzoeker.

Praktisch

Ter ondersteuning van gemeenten wordt op dit moment in samenwerking met de VNG en COA gewerkt aan de praktische uitwerking van gemeentelijke exploitatie. Een aantal onderdelen zijn goed uitvoerbaar voor gemeenten. Enkele kennen echter meer uitdaging, waarbij de koppeling van systemen, privacy-eisen en de benodigde wet- en regelgeving (op het gebied van o.a. toezicht) nodig zijn. De verwachting is niet dat dit op korte termijn gerealiseerd kan worden.

Datum
9 december 2024

Onze referentie
5900779

Duurzame gemeentelijke opvang (DGO)

Naast het concept van gemeentelijke exploitatie waarbij gemeenten de volledige verantwoordelijkheid dragen van alle taken gerelateerd aan opvang, wordt ook gewerkt aan de duurzame gemeentelijke opvang. Deze modaliteit wordt nader uitgewerkt door het COA in samenwerking met VNG. Het DGO-concept is vergelijkbaar met het bekende concept van tijdelijke gemeentelijke opvang (TGO), nu met een duurzaam karakter, en heeft dezelfde kwaliteitseisen als reguliere opvanglocaties. Geïnteresseerde gemeenten maken met het COA afspraken over de taken, rollen en verantwoordelijkheden en verankeren deze zoals gebruikelijk in een bestuursovereenkomst.

Financiën

In uw brief geeft u aan dat helderheid over de financiële kaders essentieel is voor gemeenten bij het nemen van het besluit om al dan niet gemeentelijke opvang te exploiteren en dat deze helderheid momenteel nog ontbreekt. In verschillende gesprekken met de VNG is aangegeven dat de kosten van asielopvang redelijkerwijs worden vergoed. Voor de financiering van enige vorm van exploitatie door gemeente zal zoveel als mogelijk aangesloten worden bij de wijze waarop vergoedingen nu aan gemeenten worden uitgekeerd. Gemeenten ontvangen daarnaast een (decentrale) tegemoetkoming voor de taken die in de Spreidingswet zijn opgenomen. Daarnaast kunnen gemeenten die meer opvangplekken dan de indicatieve verdeling en/of bijzondere opvangplekken realiseren in het kader van de Spreidingswet in aanmerking komen voor een specifieke uitkering. Deze regelingen zijn reeds bekend bij de VNG en in verschillende gremia besproken.

Het opvangkader COA is bepalend voor de totale omvang van de middelen die beschikbaar zijn voor de financiering van asielopvang. Het COA ontvangt een totaalbedrag dat dekkend moet zijn voor de totale opvangkosten. De kosten van gemeentelijke opvang zullen binnen dit kader worden voorzien, waarbij het uitgangspunt is dat het geld op een doelmatige wijze moet worden besteed door gemeenten. Binnen het ministerie is daarnaast gewerkt aan een maximaal normbedrag voor asielopvang in het geval van volledige gemeentelijke exploitatie. Zodra dit bedrag is geformaliseerd wordt dit ook gedeeld met de VNG. Daarbij blijft het uitgangspunt - zoals eerder genoemd en ambtelijk meermaals met de VNG besproken - dat de kosten die gemeenten maken worden vergoed. Daarbij is het maximale normbedrag binnen het totale opvangkader dat met het COA is overeengekomen leidend. Het maximaal te ontvangen bedrag door gemeenten bij volledige gemeentelijke exploitatie zal niet veel afwijken van de gebruikelijke gelden die het COA ontvangt. Afspraken over meerjarige investeringen zullen in ieder geval met het COA moeten worden gemaakt. Deze kunnen onderdeel zijn van de gebruikelijk af te sluiten bestuursovereenkomst. De bestaande financiële regelingen voor gemeenten met een opvang voor asielzoekers zijn vastgelegd in het Faciliteitenbesluit opvangcentra. Het COA heeft een overzicht met regelingen en handreikingen, te vinden op hun site: <https://www.coa.nl/nl/gemeentewijzer-asielopvang>

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Regie Migratieketen

Datum
9 december 2024

Onze referentie
5900779

Zoals gezegd werken we momenteel aan de formalisering van de financiële randvoorwaarden en enkele praktische uitgangspunten die al bekend zijn bij de VNG en het COA. Ik ga er vanuit dat het COA en de VNG met eerdere ervaringen op het gebied van asielopvang, de gedeelde juridische uitleg en de genoemde financiële randvoorwaarden voldoende basis hebben om invulling te geven aan de opgaven op het gebied van asielopvang.

Op verschillende niveaus blijven wij vanzelfsprekend graag het gesprek voeren.

Met vriendelijke groet,

De Minister van Asiel en Migratie,

M.H.M. Faber - Van de Klashorst